

Foto: Daniela Borodachi

Alina Vacarciu a venit la Sfânta Împărtășanie în biserica din școală

De Paști și-n internat e sărbătoare

DANIELA BORODACHI

„Am postit trei zile, iar azi am fost și ne-am împărtășit”, spune Olga, o adolescentă de vreo 15 ani.

„Părintele m-a întrebat cum mă cheamă, apoi a citit o rugăciune și mi-a zis să nu mai fac alte păcate, adică să nu mai spun minciuni și să ascult profesorii”, îmi zâmbește un băiat de zece ani pe nume Eugen.

Pe copiii de la Gimnaziul Internat Nr.2 din capitală i-am găsit la Sfânta Împărtășanie. Într-o bisericuță mică, amenajată în cadrul școlii, părintele Andrei ține în fiecare duminică slujbe pentru cei aproape 100 de copii din grupa duminicală. Acești copii, spre deosebire de alți aproximativ 400, nu părăsesc internatul, căci nu au la cine pleca. Ei spun că în afară de slujbe, mai au și ore biblice în timpul cărora instructorii organizației „Misiunea fără frontiere” le vorbesc despre lucruri comune tuturor confesiunilor.

În școala-internat de pe strada Grenoble din sectorul Botanica locuiesc aproximativ 500 de copii cu vârsta cuprinsă între 7 și 18 ani. Unii dintre ei provin din familii social vulnerabile, alții au ambii

părinți în viață, dar din diferite motive nu locuiesc împreună. Sunt și dintre acei care nu au nici părinți, nici rude și nici tutore. Copiii care au familii pleacă de sărbători acasă, ceilalți rămân în internat.

Galina Procop, directoarea școlii, spune că de sărbători la internat rămân copiii orfani, cei care nu au casă și cei a căror părinți sunt plecați peste hotare. „În acest an de Paști vor rămâne în jur de 80 de persoane”, precizează ea. „Merită să le organizăm copiilor o sărbătoare așa cum și-o doresc ei, cu multe bucate și dulciuri. Sigur, se deosebesc petrecerile de acasă, unde poți să te așezi la masă când dorești și de cele de la internat, unde copiii mănâncă doar la anumite ore. Nu ne putem permite luxul să oferim copiilor masă festivă de trei ori pe zi, de aceea seara ei au o cină obișnuită”, a mai spus directoarea.

Chiar și așa, copiii care rămân în internat de sărbători spun că se simt bine. „Ne trezim dimineața, mergem la slujbă, apoi ne spălăm cu ouă roșii pe față. După care noi, fetele, ajutam bucatarul. Când sună clopoțelul, ne adunăm cu toții la masă. La amiază deja suntem liberi. Cei care au rude în oraș merg în ospețe,

restul rămân în internat”, povestește Irina, o altă adolescentă.

„În ziua de Paști primim diferite cadouri: păscuțițe, ouă, dulciuri. Unii dintre noi primesc și haine, dar aceasta se întâmplă mai rar”, spune Denis, băiatul numit de colegii săi „Indrăznețul”.

Reieșind din bugetul școlii, meniul pentru o zi a unui copil nu depășește 18 lei. Iată de ce în ajunul sărbătorilor directorii acestor instituții sunt mereu în căutarea finanțatorilor. De cele mai multe ori, aceștia sunt agenți economici, funcționari publici, chiar și câte un demnitar le mai trece uneori pragul. Galina Procop spune că atunci când aceștia uită de internat, ea pornește singură în căutarea lor. A fost refuzată foarte rar, de cele mai multe ori reușește să obțină fondurile necesare. Au fost cazuri când le-a putut oferi copiilor câte doi mici, trei ouă în loc de unul și câte o păscuțiță. «Masa de revelion, de exemplu, ne-a costat 150\$ pentru 80 de persoane. E puțin, dar copiii au fost mulțumiți. De aceea unii copii, care pleacă zilnic acasă, preferă de sărbători să rămână aici». Bineînțeles, în internat condițiile sunt diferite de cele pe care le are un copil în familie, îmi spune directoarea. «Dacă

într-o farfurie sunt 12 roșii, iar ei sunt patru la o masă, copilul știe din start că doar trei sunt ale lui. Numai de sărbători copiii gustă banane, portocale, ceapă verde și alte legume proaspete pe care le consideră rarități».

Pentru îmbrăcăminte statul alocă câte 200 de lei pe an pentru fiecare copil. Iată de ce și în cazul hainelor se apelează din nou la sponsori. Directoarea spune că lucrează de mai mulți ani cu câteva organizații străine (una italiană, „IRFF ON-LUS” și alta americană, „CERI”). Misiunile străine au statut de părinți adoptivi la distanță, care vin în vizită de sărbători, ajută copiii cu cele necesare. „Recent au fost doi italieni care supraveghează doi băieți. Au fost împreună la piață și le-au cumpărat haine și încălțăminte. Dar noi știm necesitățile fiecărui copil, de aceea, de Sfintele Sărbători de Paști le vom dăru și hăinuțe - cineva va primi un costum sportiv, cineva o pereche de pantofi”.

Copii nu mi-au spus prea multe despre ce-și doresc ei în ajunul sărbătorilor pascale. La întrebările mele îmi zâmbeau stânjenți, strângând din umeri. În ochii lor, însă, se putea citi clar dorul de cineva drag și dorințele neimplinite deocamdată.

NECROLOG

A plecat bunica din poveste

ROXANA TEODORCIC

La 12 martie 2007 Alexandra Turtureanu, bunică a trei nepoți, profesoară de biologie și chimie a fost petrecută în ultimul drum de cei dragi. La cei 75 de ani cea mai mare moștenire pe care a lăsat-o nepoților este înțelepciunea adunată de-a lungul anilor.

A murit acasă. În ultimii trei ani a fost internată de mai multe ori la spital din diferite motive: probleme cu ficatul, alergii, reacții adverse la medicamente. Medicii nu au putut să o ajute prea mult. Era în etate, avea organismul slăbit.

De 13 ani, de când a murit soțul Alexandrei, ea locuia împreună cu cele două nepoate ale sale: Dana și Ornelia. Toate trei erau mai mult decât o familie, erau cele mai bune prietene. Bunica știa de primul sărut al nepoatelor, de prietenii acestora, care erau oaspeți doriți în casă. „Unele lucruri pe care nu le puteam discuta cu sora, le discutam doar cu ea. Eram foarte apropiate. Mi-a povestit despre momente din viața ei pe care nu le știe nimeni altcineva”, își amintește cu dragoste și tristețe în voce Dana.

Nepoatele își amintesc că de fiecare dată când aveau timp să discute, cel mai des discuta despre copilărie, despre perioada când era în viață și bunelul. Cel mai mult le plăcea să se joace de-a „Capra cu doi iezi”, bunelul era lupul, bunica capra, iar nepoatele cei doi iezi.

Când bunelul se întorcea de la serviciu, fetele se ascundeau sub fusta bunicii. Erau mici și încăpeau acolo. Era și acesta unul dintre jocurile preferate. Bunelul de fiecare dată știa că fetele sunt sub fustă, dar oricum intra în joc. Dana, acum matură, conștientizează că toate momentele petrecute alături de bunele, toate aceste amintiri alcătuiesc o lume întreagă în sufletul ei.

Acum studentă la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, Dana presupune că fantezia și spiritul artistic le-a moștenit

O fotografie a Alexandrei Turtureanu din albumul familiei

de la bunica. „Seara, când ne culcam toate trei în pat, bunica ne pune să privim covorul de pe perete și să ne imaginăm fiecare în parte personaje, istorii, povești ca să ne dezvoltăm imaginația. Tot ea ne-a învățat să împletim și să ne rugăm”.

„Era o persoană care atrăgea prin bunătate, simplitate și finețe în comunicare. Era diplomată. Știa cum să aplice conflictele și să păstreze secretele. Nu se implica în viețile celor din jur”, a spus la înmormântare Gheorghe Ungureanu, fiul familiei Turtureanu.

Pentru fete, Mam-Mare, așa cum o numeau ele, era nu doar bunica ideală, ci și o gospodină iscusită. Când mergea în ospețe aducea cu ea pungi pline de surprize și gastronomic cu sarmale. Gazdele spuneau că a venit Capra cu doi iezi.

Bunica Alexandra era o persoană veselă. Îi plăcea să cînte, să danseze și să facă surprize. „Bunica ascundea ciocolată în plcurile cu scrisori de la prieteni. Parcă o văd și acum pe Mam-Mare cum deschidea dulapurile și scoatea ca prin minune cioco-

latele. În paharele pe care nu le ajungeam, ascundea gume. Era deja bătrână, dar dimineața tot scotocea de undeva câte doi biscuiți la cea. Încearca să ne facă surprize din puținel pe care îl avea. La sărbători eram sigure că vom găsi sub pernute câte o surpriză: bomboane, săpunele, șervețele, orice”, destăinuie Dana.

Era o persoană sociabilă și deschisă. „Cu fetele mă puteam întâlni și în oraș, dar mergeam în ospețe anume pentru a o vedea pe Mam-Mare și a mai discuta cu ea. Era o familie neobișnuită. Când făceam chefuri, era alături de noi. Venea cu idei cum să aranjăm masa sau să pregătim bucatele, participa cu noi la organizarea surprizelor, spunea bancuri în rând cu noi. De aceea, pentru toți prietenii Danei și ai Orneliei ea era Mam-Mare a noastră”, spune Tatiana Ețco, prietena Danei și a Orneliei.

Dimineața era deșteptătorul casei. Era punctuală și avea grijă să trezească cu multă afecțiune nepoatele. Fetele plecau la ore, iar bunica Alexandra rămânea să-și bea cafeaua. Era o tradiție pentru ea. Servea cafeaua dulce. Avea rețeta ei: 2 lingurițe de cafea, 2 de zahăr și un bob de sare pentru spumă. Avea un ibric special, un pic ruginit, părea a fi străvechi. „Așa și nu ne-am învățat să facem cafeaua ca și ea”, spune Ornelia.

Avea o memorie superbă. Cunoștea 13 limbi, spuneau în glumă prietenii. Din toate aceste limbi, ea știa câte un cuvânt. „Am învățat de la Mam-Mare poezii românești pe care le-am auzit doar la ea. Îmi spunea să scriu un colind învățat de la nana ei, pe care nimeni nu-l știe. Nu am mai reușit să-l înregistrez”, recunoaște cu lacrimi în ochi Dana.

În această primăvară Alexandra Turtureanu ar fi împlinit 76 de ani. Tatiana Ețco spune: „Anul trecut i-am făcut surpriză și am mers cu flori la aniversarea ei. A fost foarte emoționată. I-am promis că am să vin și anul acesta la ziua ei, dar nu era convinsă că va ajunge până atunci. Anul acesta florile pe care ar fi trebuit să i le dăruiesc la ziua de naștere, i le-am dus la înmormântare”.

Фото Александра Резника

Всё больше лифтов сектора Ботаника подвергаются разграблению, а уцелевшие нуждаются в модернизации устаревшего оборудования или в полной замене

Воры атакуют лифты

начало на стр. 1

Воровство кабеля достигло особого размаха в лифтах «Ворот города» (бульвар 50,51), возможно потому, что там кабель длиннее. С начала года здесь произошло уже 4 подобные кражи. Нанесённые за прошлый год убытки составили около 170 000 лей.

«Ботаника» - наиболее проблемный сектор в по двум причинам. - поясняет директор «Liftservice» Иван Станча, - В первых, здесь больше всего домов старой планировки, в которых машинное отделение находится не в отдельном помещении, а непосредственно на чердаке. А проникнуть на чердак, как правило, не проблема, особенно в домах, где много подъездов. Во-вторых, ЖЭКи сектора принимают меры безопасности более вяло, чем их коллеги из других районов. Добавьте к этому нехватку персонала: на 50 лифтов приходится всего 1 механик».

Самый простой способ предотвращения воровства - установка прочных металлических дверей на чердаках и в машинных помещениях. До Пасхи мэрия планирует сделать это в домах «Ворот города». В то же время, столичное руководство всерьёз рассматривает возможность подключения

самых «уязвимых» лифтов к пульту охраны службы «Paza de stat». Однако администратор «Liftservice» считает эту меру неэффективной. По её мнению, установка сигнализации не помешает злоумышленникам проникнуть в шахту лифта, а застрявшим в лифте пассажирам придётся ждать вызволения куда дольше, так как на отключение системы охраны потребуются дополнительное время.

Лифты превращаются в «недвижимое имущество» не только из-за краж, но и из-за проблем с оборудованием. Более трети из них отслужили 25 лет, и по стандартам нуждаются либо в замене, либо в модернизации. К некоторым практически невозможно достать запчасти, так как они давно не производятся. Что же касается приобретения новых лифтов, то для большинства «многоэтажек» это - непозволительная роскошь. Модель белорусского производства стоит около 23 тысяч евро, французского - от 40 тысяч и выше.

Лифт не существует отдельно от дома, в котором он установлен. Срок службы электродвигателя зависит от стабильной подачи электроэнергии. Директор «Liftservice» недоволен тем, что компания Union Fenosa отказывается обслуживать распределительные щиты в некоторых домах. По его словам, бесхозное оборудование становится причиной сгорания чувствительных к перепадам в сети двигателей. В свою очередь, Василий Грибинча, представитель пресс-службы компании Union Fenosa, сообщил, что зона ответственности компании за электрооборудование внутри здания различна в каждом конкретном случае и зависит от условий контракта, планировки, схемы сетей и других факторов.

Несмотря на все проблемы, в секторе простаивает всего 8 лифтов в высотных домах, все - по причине краж оборудования. В этих зданиях по два лифта на подъезд, и, хотя одного работающего лифта явно недостаточно, гражданам всё же не приходится топтать пешком на 15 этаж. До конца весны муниципальный совет планирует провести конкурс на ремонт, для чего будет выделено 3 миллиона лей. Кроме того, в феврале «Liftservice» провёл работы по благоустройству кабин 150 лифтов. Менялись освещение, стёкла, линолеум.

Что же касается безопасности лифтов, то, по заверениям руководства предприятия, риск сведён к минимуму, поскольку их техническое состояние регулярно проверяется.

Диалог с вице-пректором

НАТАЛЬЯ ТКАЧУК

- В секторе Ботаника есть немало общественных колодцев. Как заявили специалисты Республиканского центра превентивной медицины, в 100% городских колодцев вода не соответствует гигиеническим нормам. Кто следит за их эксплуатацией?

- Большинство колодцев находятся на балансе «Ара Сапа». Когда появляется экологическая служба, часть ответственности легла на них и часть на местную публичную власть. В городе никто не застрахован от утечки канализации. И куда вода в этом случае попадает? В колодцы. Я считаю, что все колодцы, которые есть в городе надо закрыть.

- Кто должен ставить таблички с предупреждающими надписями и закрывать колодцы? Организация этих мероприятий находится в ведении претур?

- Это ваше мнение, что колодцы находятся на нашем балансе. Хорошо, пусть будет так. Но претура, имея 39 человек, на кого возложить эти обязанности? И кто даст гарантию, что если мы поставим табличку, люди не будут употреблять эту воду. Я считаю, что должна работать и претура, и «Ара Сапа», и центр превентивной медицины.

- На Ботанике 4 озера. Вода в них тоже плохого качества. Где купаться людям?

- Каждый год Спецзеленстрой устанавливает предупреждающие таблички, душевые, убирает территорию. Но кто будет следить за тем, чтобы люди не купались? Поставить полицейских? Это абсурд. Когда на улице 30 - градусная жара, людей не останавить.

- За территорией Республиканской клинической больницы есть прелесок, где часто отдыхают люди. Но количество мусора там превышает число людей. Кто ответственен за уборку этой территории?

- Лесза РКБ - это не территория Ботаники. Однако скоро будет праздник озеленения и благоустройства города. Мы выводим людей на уборку территории. Мы пробовали выводить студентов и школьников. Но некоторые родители против этого.

Каждый день я начинаю объезд территории с Ботанического сада. Стоит только взглянуть в сторону реки Бык. Там кульки, мусор. А кто выбрасывает? Водители. Жилые дома далеко и вряд ли кто-то пойдёт туда выбрасывать мусор. Это говорит о низком уровне культуры людей.

- Жители дома №47 по улице Дачия вновь подняли вопрос о том, что во время прохождения матчей на стади-

Фото Александра Резника

Влад Котец, вице-пректор сектора Ботаника

оне «Зимбру» из-за сильного шума невозможно находится в квартирах. Как обстоит дело на данный момент?

- На данный момент у нас нет ни одного звонка, ни одной жалобы. Может, люди привыкли. Но если такой вопрос поднимется, мы будем его решать. Насколько мне известно, эта земля принадлежала клубу. Было принято решение через урбанистику строить стадион.

Ai bani, ai și necazuri

continuare din pag. 1

Igor Ciciu, student la facultatea de Asesitate și Administrarea Finanțelor, ASEM, împreună cu alți colegi de-ai săi își desfășoară aici stagiul de licență. De când a început declarația veniturilor, stagiarii sunt pe post de inspectori fiscali oferind consultație cetățenilor. „Deși la oficiul fiscal Botanica activează zece colaboratori, dacă nu ar fi studenții, oamenii ar trebui să-și completeze singuri formularele, deoarece inspectorii fiscali sunt foarte ocupați”, explică Igor.

Deși el mă convinge că totul este foarte simplu, unii termeni din formular, precum „creșterea de capital”, „anuități” sau „royalty” rămân necunoscuți. Drept dovadă servește și comportamentul

cetățenilor. Atunci când ajung să indice veniturile și să calculeze impozitul, ei așteaptă neapărat să consulte „inspectorul”.

„Inspectorul” are câte 5-10 minute pentru fiecare și reușește să-i deservască pe toți. Spre bucuria lui, nu se formează cozi. Deși dimineața și între orele 13.00-16.00 este mai aglomerat, în restul zilei regimul e lejer.

Pe de altă parte, inspectorii spun că în câteva zile se va lucra foarte intensiv, căci 70% din toate declarațiile sunt prezentate pe ultima sută de metri, adică în zilele de 29, 30 și 31 martie. Bunăoară, „dacă în zilele obișnuite se depun câte 300 declarații, atunci în perioada de vârf se ajunge la 700-1000 de formulare pe zi”, menționează Eugenia Cudreașov. În total, până la 31 martie sunt obligați

să prezinte declarațiile pe venit 7500 de locuitori ai sectorului Botanica (inclusiv din comunele Băcioi și Sângeră).

Până la 20 martie își declaraseră veniturile 2085 de persoane, cu 351 mai mult față de aceeași perioadă a anului trecut. „Constatăm o majorare a numărului cetățenilor care declară veniturile, probabil datorită campaniei de informare mai intense”, atestă Liusea Jurcan, inspector fiscal superior de stat.

Tot ea ține să precizeze încă o noutate bună a anului fiscal 2007 în sectorul Botanica: majorarea numărului persoanelor care declară sume mari de bani. Astfel, pentru prima oară anul acesta au fost declarate sume de peste 2 milioane de lei. S-a mărit și numărul celor care în anul 2006 au câștigat venitul de la 100 de mii până la 400 de mii de lei.